

The Effect of Project Approach on Creative Thinking of Kindergarten Students

ฉานิกา จงบุรี *

ดร.อารี สารีปา **

ดร.ศุภาพ เต็มรัตน์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ 2) เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดประสบการณ์แบบโครงการ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านคลองเหลง ตำบลควนทอง อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

การวิจัยนี้ใช้แบบแผนการทดลอง แบบมีการทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (One group pretest – posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ จำนวน 2 โครงการ สอนจำนวน 20 ครั้ง 28 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเจเลนและเออร์บัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

** ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีความเด่นชัดในเรื่องความคิดคล่องแคล่วมากที่สุด รองลงมาคือด้านความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ และการมีอารมณ์ขันน้อยที่สุด

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80) คือ ร้อยละ 80.78 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : เด็กปฐมวัย , ความคิดสร้างสรรค์ , การจัดประสบการณ์แบบโครงการ

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to compare creative thinking of kindergarten students before and after learning through the project approach, 2) to find out creative thinking of kindergarten students that occurred during the project approach lessons, and 3) to compare creative thinking of kindergarten students after learning through the project approach with the criteria 80 % of the total score. The research samples were derived from simple random sampling technique. The school was taken as a unit of sampling. There were twenty-five children (five to six years old) studying in the second year of kindergarten level in the second semester of 2008 academic year in Bankhongleng School, Thambon Kuanthong, Amphoe Khanom, Nakhon Si Thammarat Province under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 4.

The study employed a quasi experimental research methodology; a one group pretest and posttest design was applied. The research instruments were 20 lesson plans of two project topics for 28 hours, and the test for creative thinking – drawing production developed by Jellen and Urban. Data were analyzed through arithmetic mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The results were:

1. The kindergarten students learning through the project approach obtained creative thinking scores in the posttest statistically higher than in the pretest at the .01 level of significance.

2. The most aspects of creative thinking that occurred during the project approach lessons was fluency followed by originality, elaboration, story flexibility, risk and humor, respectively.

3. The kindergarten students learning through the project approach obtained creative thinking in the posttest statistically higher than the stated criteria score (80%) at the .01 level of significance (the posttest score was 80.78%).

Keywords: kindergarten student, creative thinking, project approach experience

บทนำ

ในปัจจุบันสิ่งต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการคิดค้นพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต อันเป็นผลจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศใดที่สามารถแสวงหา พัฒนาและดึงเอาศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของประชากรออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มาก ประเทศนั้นก็ยังมีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้ยิ่งขึ้น (อารี พันธุ์ณี, 2537, หน้า 5) ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ ที่ต้องอาศัยทักษะหรือ ความชำนาญ ความรู้ เซวี่ปัญญา ไหวพริบ จินตนาการ และแรงบันดาลใจของมนุษย์ร่วมกัน จึงจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้ (สายสุดา ตามัง, 2545, หน้า 2) ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ ตั้งแต่วัยเด็ก ตามทฤษฎีพัฒนาการของอิริคสันเด็กวัย 3 - 6 ปี เป็นระยะที่เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการคิด และทำกิจกรรมต่างๆอย่างเสรี จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จึงควรเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย (อารี พันธุ์ณี, 2537, หน้า 6) โดยเฉพาะในช่วงของวัยก่อนเรียน หรือช่วง 6 ขวบแรกของชีวิต เป็นช่วงที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง และมีศักยภาพในการคิดสร้างสรรค์ หากช่วงนี้เด็กได้รับประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสม และต่อเนื่องเป็นลำดับ จึงทำให้เด็กมีรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยต่อมา เพราะสิ่งแวดล้อมในระยะเริ่มต้นของชีวิตมีความหมายอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งกระบวนการพัฒนาในตอนนี้จะเป็นส่วนที่ถาวร และมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ในเวลาต่อมา แต่ถ้านักไม่ได้รับการเอาใจใส่ตั้งแต่เยาว์วัย หรือไม่มีโอกาสฝึกฝนและขาดโอกาสที่จะแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ก็จะหดหายไปทีละน้อยไม่พัฒนาหรืออาจจะหยุดชะงักลงได้ (เชวหา เตชะกุลปต์, 2542) ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย หรือในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดการศึกษาปฐมวัย มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่วัย 3-6 ปี โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย มีสุขนิสัยที่ดี มีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมรักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 9) มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยบูรณาการการเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้เด็กมีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความสามารถในการคิด กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์กิจกรรมประจำวันที่เน้นการพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้

พัฒนาความคิดรวบยอดแก้ปัญหา รวมทั้งมีจินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 8-9)

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในปัจจุบัน พบว่าไม่ได้มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด สำรวจ ค้นคว้าเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กสนใจ เด็กจะถูกตีกรอบจากการอบรมสั่งสอนของครู ไม่มีอิสระทางความคิด ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ถูกจำกัด เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ขาดทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์และชอบการลอกเลียนแบบ (บุญสม สอขบัตย์จิตต์, 2547, หน้า 2) ผลงานของเด็กปฐมวัยด้านศิลปะจะซ้ำแบบเดิม เลียนแบบกันเป็นส่วนใหญ่ ภาพที่สร้างขึ้นเป็นภาพที่ไม่แปลกแตกต่างกัน วาดโดยไม่มีองค์ประกอบรายละเอียดเพิ่มเติมมากนัก เช่น วาดภาพและระบายสีภาพต้นไม้ ภูเขา บ้าน ก้อนเมฆ ดวงอาทิตย์ คน ซึ่งเป็นผลงานที่ไม่แตกต่างกันและวาดภาพในลักษณะเดิมๆ ซ้ำกันทุกวัน (จันทิมา แซ่อึ้ง, 2545, หน้า 2 ; จันทิมา บุญคลัง, 2543, หน้า 16) จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเด็กขาดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยเด็ก จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อพัฒนาเยาวชนและประชากรของประเทศ ความคิดสร้างสรรค์ตอบสนองความต้องการของบุคคลในการคิดและการกระทำอย่างอิสระ กล่าวคือ เมื่อได้คิดและทำในสิ่งที่ต้องการ บุคคลจะเกิดความพอใจ เพลิดเพลิน มั่นอกมั่นใจความพึงพอใจ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนตระหนักในคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างสรรค์ตนเอง และสิ่งแวดล้อมให้เจริญก้าวหน้า (อารี รังสินันท์, 2532, หน้า 500)

การจัดประสบการณ์แบบโครงการ (project approach) การเรียนรู้แบบโครงการจะมีขั้นตอนการจัดของกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดเองและสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เป็นการสนับสนุนการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กๆ ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติและความสนใจ (สัทยา สายเชื้อ, 2541, หน้า 53) ในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เด็กจะเป็นผู้มีบทบาทในการเลือกเรื่องหรือหาวิธีที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เด็กได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถุ่มลึก จากประเด็นที่เด็กตั้งคำถามขึ้นเอง เลือกวิธีการที่จะหาความรู้ด้วยตนเอง และมีครูที่ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก แสดงให้เด็กเห็นว่าครูให้ความสนใจ เชื่อมั่นในความคิดของเด็ก และให้โอกาสเด็กที่จะเรียนรู้ตามความคิดและวิธีการของตนเอง เพื่อแสวงหาคำตอบและเสนอผลการหาคำตอบด้วยงานที่สร้างขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีความแตกต่างกันหรือไม่ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเป็นอย่างไร ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์แบบ

โครงการผ่านเกณฑ์ระดับใด ผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ
2. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดประสบการณ์แบบโครงการ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ผ่านการจัดกิจกรรม 3 ระยะ ได้แก่ระยะที่ 1 ระยะเริ่มต้นโครงการ โดยผ่านกิจกรรมการระดมความคิด การอภิปรายแสดงความคิดเห็น ระยะที่ 2 ระยะพัฒนาโครงการในระยะนี้จะมีกิจกรรมการสืบค้นข้อมูลคำตอบ ค้นหา ศึกษา ค้นคว้า และระยะที่ 3 ระยะสรุป อภิปรายผลโครงการ โดยมีกิจกรรมนำเสนอ การแสดง การจัดนิทรรศการ การสาธิต ซึ่งทุกระยะของการจัดประสบการณ์มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย ดังกรอบแนวคิดการวิจัยต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

การจัดประสบการณ์แบบโครงการ
ระยะที่ 1 ระยะเริ่มต้นโครงการ
ระยะที่ 2 ระยะพัฒนาโครงการ
ระยะที่ 3 ระยะสรุปและอภิปราย
ผลโครงการ

ตัวแปรตาม

ความคิดสร้างสรรค์

- ความคิดคล่องแคล่ว
- ความคิดริเริ่ม
- ความคิดยืดหยุ่น
- ความคิดละเอียดลออ
- การสร้างเรื่องราว
- การกระทำที่เสี่ยง
- อารมณ์ขัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ในกลุ่มเครือข่ายคณาทอง อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนบ้านท่าน้อย โรงเรียนบ้านเขาหัวช้าง โรงเรียนบ้านเขาวังทอง โรงเรียนบ้านคณาทอง (ประชาอุทิศ) โรงเรียนวัดเจดีย์หลวง โรงเรียนชุมชนวัดบางคู โรงเรียนบ้านคลองวัง และโรงเรียนบ้านคลองเหลง รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 110 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านคลองเหลง ตำบลคณาทอง อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
2. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเจเลนและเออร์บัน (Jellen & Urban, 1986 อ้างถึงใน อนันทิศา โปษะกฤษณะ, 2532, หน้า22) เพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบโครงการ
3. แบบบันทึกพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ระหว่างบททดลองเป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ควบคู่กับแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเจเลนและเออร์บัน ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2551 ในเวลา 09.00 - 09.15 น. ผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุม ดูแลการสอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตรวจให้คะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (pretest)
2. ดำเนินการทดลองจัดประสบการณ์แบบโครงการกับกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ ระยะ

สรุปและอภิปรายผล ผ่านกิจกรรมหลัก 5 กิจกรรม คือ การอภิปราย การทัศนศึกษา การนำเสนอ การศึกษาค้นคว้า การจัดแสดง และเก็บข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ระหว่างการทำกิจกรรม โดยใช้การสังเกตด้วยตนเอง ดำเนินกิจกรรมในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 โครงการ เวลาในการทดลอง 20 แผนใช้เวลา 20 วัน จำนวน 28 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 17 พฤศจิกายน 2551 – 16 ธันวาคม 2551

3. นำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเจเลนและเออร์บัน (Jellen & Urban, 1986) ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง เพื่อเป็นคะแนนหลังการทดลอง (posttest) ในวันที่ 17 ธันวาคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยตรวจให้คะแนนรายบุคคล จากแบบทดสอบก่อน – หลังการทดลอง ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดในแบบทดสอบ แล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ก่อน และหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการของเด็กปฐมวัยกลุ่มเดียวกัน โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลหลังเรียนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ การซักถาม การตรวจผลงาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์แบบโครงการ

3. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบ One sample test for the mean

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. ขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีลักษณะความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่วมากที่สุด รองลงมาคือด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดละเอียดลออ ด้านการสร้างเรื่องราว ด้านความคิดยืดหยุ่นด้านการกระทำที่เสี่ยงและด้านอารมณ์ขันน้อยที่สุด และมีแนวโน้มว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะเพิ่มขึ้นหากได้รับการจัดประสบการณ์โครงการต่อไป ดังนั้นการจัดประสบการณ์แบบโครงการจึงสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบ โครงการมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80) คือ ร้อยละ 80.78 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การเลือกหัวข้อเรื่องโครงการ สามารถทำได้หลากหลายวิธี ผู้สอนสามารถศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการนำเสนอประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กเลือกหัวข้อเรื่อง และสนใจอยากศึกษาได้โดยคำนึงถึงแหล่งใกล้ตัวในห้องเรียน เลือกเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์อยู่บ้าง และใช้ประสบการณ์ตรงในการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง มีข้อมูลจริงที่สามารถตอบคำถามของเด็กได้

1.2 การจัดประสบการณ์แบบโครงการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาเด็กให้เกิดความรู้ ทักษะต่างๆ ทุกด้าน ครูควรทำความเข้าใจรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน จะสามารถนำไปจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี

1.3 ครูควรอธิบายถึงลักษณะและกระบวนการจัดประสบการณ์แบบ โครงการให้กับ ผู้ปกครองเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการ เพื่อกระตุ้นในการทำกิจกรรมและการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในโครงการของเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดประสบการณ์แบบโครงการ เด็กมีโอกาสได้คิด เลือกเรื่องที่ศึกษาและ ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การใช้ภาษาของเด็กเป็นสิ่งสำคัญทุกขั้นตอนของกิจกรรม ดังนั้นจึงควรคำนึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาของเด็กๆ เช่น การใช้คำถาม ทักษะการใช้คำถาม เป็นต้น

2.2 ควรจัดประสบการณ์หลายๆ โครงการและมีการศึกษาพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์เป็นระยะๆ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงและความคงทนของความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก

2.3 ควรมีการศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบ โครงการที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กระดับชั้นอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : กุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5). กรุงเทพฯ : กุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทน์ บุญคลัง. (2542). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบร่วมมือและแบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จันทิมา แจ้อั้ง. (2545). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบจิตปัญญาและการใช้สถานการณ์จำลอง ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านหน้าสถานี จังหวัด สระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บุญสม ลอยบัณญัติย์. (2547). การศึกษาผลของการทำกิจกรรมวาดภาพเป็นกลุ่มที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
- เขวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ก
- วรรณภา กรัสพรหม. (2546). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศัตยา สายเชื้อ. (2541). กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินท์ติ้ง.
- สายสุดา ตาบัง. (2545). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศูนย์ศิลปะเสรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อนันทิศา โปษะกฤษณะ. (2532). การวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเซาท์เริน อิลลินนอยส์ ณ คาร์บอนเดต.
- อารี รังสินันท์. (2532). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อารี พันธุ์ณี. (2537). ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ดันอ้อแกรมมี.